

PASQUINS

DE CULTURA CRISTIANA I ROMANA

VII.- Màgica nit. *Match ball?*

Les dotze van tocant, i és nat el Déu infant..., diu la nadala que cantem sense capficarnos massa per la veracitat d'una hora i d'una data de la qual la Bíblia no parla...

Es diu que els primers cristians camuflaven la festa del naixement del redemptor fent-la coincidir amb la del solstici d'hivern, quan els romans politeistes celebraven que el déu Sol s'imposés sobre la foscor. En efecte, des del 274 d.C. --recordem l'any-- i per decret de l'emperador Aurelià, els romans identificaven l'equivalent al nostre 25 de desembre amb el *Dies natalis solis invicti*, el dia del naixement del sol invicte. Un segle més tard, en el Concili de Constantinoble, l'Església hauria datat oficialment el nostre Nadal per anar cobrint definitivament la festa pagana.

Però una altra teoria, vet-ho aquí, ens diu el contrari. Hauria estat Aurelià qui va superposar una festa pagana sobre l'incipient --i ja massa popular-- costum de celebrar en aquella data el naixement d'un incòmode messies. Perquè ja a començaments del segle III d.C. l'historiador Sext Juli Africà, pare de la cronografia cristiana, havia escrit que la creació del món coincidia amb la data de l'equinocci d'hivern --que en aquell temps es computava en el 25 de març-- i suggeria que Jesús hauria estat concebut aleshores. Nou mesos més tard, és clar, havia d'arribar el naixement en un portal de Betlem. D'aquí que els cristians celebressin la data de desembre, que venia corroborada per un poema atribuït falsament a Sant Cebrià, bisbe de Cartago (200-258 d.C.):

"O quam præclare providentia ut illo die quo natus est Sol [...] nasceretur Christus"

Oh, preclara providència, aquella que va fer que Crist nasqués quan va néixer el sol.

L'anònim poema *De Pascha computus* va ser escrit probablement el 243 d.C, abans del decret d'Aurelià... Bola de partit? No, perquè el contrincant estira el braç *in extremis* i la torna a l'altra banda de la xarxa: els romans, recorda, ja celebraven des de temps immemorials les seves *Saturnalia*, unes festes dedicades al déu Saturn que acabaven just el dia del natalici del sol i que l'Església voldria dissimular tapant-les amb la festa de Nadal. De manera que toquem i toquem i la partida no s'acaba...